

15. Методика «Тип мышления» / Г. В. Резапкина Отбор в профильные классы. – М. : Генезис, 2005. – С. 24–30.
16. Мильман В. Э. Внутренняя и внешняя мотивация учебной деятельности / В. Э. Мильман // Вопросы психологии. – 1987. – № 5. – С. 53–62.
17. Психология труда / [под ред. К.К. Платонова]. – М. : Профиздат, 1979. – 216 с.
18. Романова Е.С. Психологические основы профессиографии / Е. С. Романова, Г. А. Суворова. – М. : МПГУ им. В.И.Ленина, 1990. – 231 с.
19. Романова Е.С. 99 популярных профессий. Психологический анализ и профессиограммы / Е. С. Романова. – СПб. : Питер, 2003. – 464 с.

УДК 378.1.147

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Макарова Т.М., к. філол. н.

Криворізька філія ПВНЗ «Європейський університет»

У статті обґрунтовується актуальність використання інтерактивних технологій та методів у процесі підготовки студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів і доводиться доцільність їх застосування під час розвитку мовно-комунікативних навичок.

Ключові слова: інтерактивні технології, інтерактивні методи, операціональні та продуктивні методи навчання.

Макарова Т.М. ВНЕДРЕНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ ВО ВРЕМЯ ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ СТУДЕНТОВ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ / Криворожский филиал ЧВУЗ «Европейский университет», Украина

В статье обосновывается актуальность использования интерактивных технологий и методов в процессе подготовки студентов экономических специальностей высших учебных заведений и доказывается целесообразность внедрения во время развития языково-коммуникативных навыков.

Ключевые слова: интерактивные технологии, интерактивные методы, операциональные и продуктивные методы обучения.

Makarova T.M. INTRODUCTION OF INTERACTIVE TECHNOLOGY AND METHODS TO DEVELOPMENT OF COMMUNICATION SKILLS OF STUDENTS OF ECONOMIC SPECIALTIES OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS / Krivoy Rog branch CHVUZ "European University", Ukraine

The article explains the relevance of the use of interactive technologies and techniques in the preparation of students of economics and prove the feasibility of their implementation during the development of language and communicative skills of students of economics.

Key words: interactive technology, interactive methods, operation and productive teaching methods.

У контексті сучасних освітньо-культурних змін, досить актуально обговорюються шляхи розвитку навчально-виховного процесу, його можливості відповідно до завдань Болонського процесу та створення єдиного простору вищої освіти. Розроблені проекти та програми своєю метою вбачають не тільки створення умов, які б забезпечили якість підготовки майбутнього професіонала своєї справи, але й виховали в ньому (або ж не втратили остаточно) загальнолюдські якості, норми та принципи поведінки, щоб до того ж таки професіоналізму додалися ще й практичні навички та конкурентність на ринку праці. Педагоги прагнуть апробувати різні інноваційні технології, враховуючи сучасні інформаційні можливості та поступово сходяться на тому, що саме інтерактивне навчання в недалекому майбутньому повинне стати тим визначальним важелем, котрий забезпечить поступовий перехід від традиційної методики до активної взаємодії студента і викладача, однак не шляхом цілковитого заперечення вироблених та апробованих роками знань, а в процесі їх розумного і логічного поєднання та модернізації.

Про те, що окреслена проблема на порі, свідчать і дослідження теоретиків та практиків вищого та середнього освітніх рівнів.

Зокрема, досить активну позицію щодо змісту, форм та методів інтерактивних технологій і їх впровадження в загальноосвітніх школах займають С. Пультер [10] (2005), Д. Демідов [3] (2008), Н. Плахотнюк [9] (2008), А. Сергієнко [11] (2008), Н. Солодюк [12] (2008), В. Підгурська [8] (2009). Акцентують увагу науковці й на застосуванні їх у вищих навчальних закладах (Л. Варзацька, Л. Кратасюк [2] (2005), О. Бабакіна, С. Беляєв [1] (2010)), а також спрямовують їх результативність через профільне навчання (Є. Іванченко [6] (2009), О. Завалевська [5] (2010), І. Шпак [16] (2010)) та можливості формування мовної компетентності студентів. Цікавими виявляються і їх аргументи щодо окресленої проблеми.

Так, завдяки тому, що студент займає активну позицію в процесі вивчення дисципліни та перетворюється з пасивного спостерігача на активного діяча, котрий разом із викладачем прагне досягти результативного навчання: «інтерактивні технології <...> є важливим складником особистісно-зорієнтованого розвивального навчання» [2, 5]. На думку Солодюк Н.В., саме інтерактивне навчання сприятиме «моделюванню життєвих ситуацій», «ефективному формуванню вмінь і навичок, «створенню <...> атмосфери співробітництва» [12, 27], а специфіку зміни навчального процесу у вищій школі вбачають педагоги у «моделюванні та впровадженні нових технологій організації навчального процесу» [3, 49], котрий сприяв би розвитку індивідуального підходу, творчому мисленню студентів та активізації самостійної роботи.

Доцільність упровадження новітніх педагогічних технологій учені вбачають у «формуванні потреби у безперервному поповненні знань, самоосвіти» [4, 47], а також вказують на їх основні характеристики «можливість диференціації та індивідуалізації навчання» [7, 76].

Актуальність використання інтерактивних технологій у процесі навчання студентів підкреслює С. Тарасова, яка переконана, що малоефективне формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності пов'язане з недостатнім використанням активних методів навчання, особливо - аналізу різноманітних виробничих ситуацій та рольових ігор [13].

Актуальність дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності впровадження інтерактивних технологій та методів у навчальний процес студентів економічних спеціальностей.

Мета статті - огляд і аналіз інтерактивних технологій та методів навчання, які дозволять формувати мовно-комунікативні уміння студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Активність студента на сучасному етапі може бути забезпечена шляхом реалізації таких складових мовного навчання:

- осмислення об'єкта вивчення;
- накопичення знань про нього та створення суб'єктивної оцінки про явище, котре вивчалось;
- зіставлення набутого знання з власним досвідом, результатами дослідження своїх однокурсників, специфікою певної галузі їх застосування та професійною спрямованістю;
- узагальнення набутих знань.

Досить часто, під час проведення занять за традиційними методиками, викладачі, за браком часу, не мали можливості опитати всіх студентів і певний відсоток із них залишався пасивним як протягом декількох занять, так і впродовж вивчення всього курсу. Сьогодні, в умовах кредитно-модульної системи, така ситуація стала поступово вирішуватися, однак викладачі зустрічаються з проблемами психологічними - це невпевненість студента в правильності викладу власних думок, страх перед негативною оцінкою в колективі, прагнення захистити матеріал у мікросередовищі на рівні «студент-викладач», недосконале володіння мовою, або ж через відсутність належних знань, або ж через накладання двох мовних середовищ (у межах ВНЗ - україномовне, а в родинному колі - російськомовне), недостатність знань про методи та шляхи організації самостійної роботи та методики здійснення власних досліджень, не виявлення інтересу до наданої інформації через її неактуальність та нецікавий спосіб подання, або ж такі через відсутність заохочень та ін.

Саме тому, тут на допомогу викладачу мають прийти інтерактивні технології, котрі дозволяють не залишати жодного учасника навчального процесу поза увагою, а при максимальних можливостях залучати його до нього. Вибір конкретно запропонованих технологій сприятиме реалізації комунікативно-діяльнісного підходу до навчання, що забезпечить виховання мовної особистості саме в процесі розвитку мовленнєвої діяльності, шляхом формування комунікативних умінь і навичок. Ефективність їх виправдовується і тим, що в результаті проведеної роботи передбачається отримання та закріплення знань, умінь та навичок у процесі практичної комунікації в мікро- та макрогрупах.

Особливу роль інтерактивні технології відіграють під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять. Адже на сьогодні відкриваються нові простори перед студентом, які дають необмежене коло можливостей для викладача.

Так, під час проведення лекційних занять узагальнюючого характеру викладач не тільки систематизує набуті знання слухачів, але й має можливість перевірити їх рівень усвідомлення за рахунок реалізації підходу «студент у ролі викладача». Під час якого учасники процесу представляють опрацьований ними матеріал, застосовуючи при цьому широкі можливості Інтернет-ресурсів, або ж такі розробляючи презентації, які б схематично окреслювали ключові складові лекції, її понятійно-термінологічний апарат, а також сприяли б розвитку зорової пам'яті та діалогічного мовлення.

Під час проведення практичних та семінарських занять варто використовувати в системі різноманітні види та методи саме продуктивного характеру (асоціативні, контекстуальні, питання-роздуми) [14], евристичні бесіди, роботу в парах, вибіркові роботи за варіантами, робота з лінгвістичним ключем, редагування тексту, стилістичні експерименти, проблемно-пошукові завдання, лінгвістичні спостереження, роботу в групах, яка б передбачала складання усних діалогів, індивідуальну роботу з картками та виконання завдань у формі «лінгвістичного обґрунтування». Ефективними у процесі застосування інтерактивних технологій, на думку Г. Токмань, будуть і операціональні методи навчання («алгоритм», «відеоконфронтації», «роби так, як я») та пошукові методи («група шуму», «редакційний кошик», «мікродискусії», «лабіринти дій», «панельні дискусії», «прогресивні семінари», «акваріум», «програма саморозвитку» та ін. [14]).

В основі практики нашого навчального закладу - проведення семінарських занять у формі ділових та рольових ігор, які передбачають вплив на емоційну сферу студентів із метою полегшення запам'ятовування матеріалу. У своїй роботі ми використовуємо ігри і як елементи інших технологій, і як окремі самостійні, з метою глибшого засвоєння тем, теоретичних понять, окремих розділів. Зокрема, рольова гра дозволяє проектувати майбутню професійну діяльність студентів та максимально наближати її до умов виробництва і моделювати життєві ситуації. А спосіб реалізації гри - це набуття комунікативних умінь та навичок, шляхом посилення мотивації. За допомогою такої форми проведення занять у студентів ефективно розвиваються навички мовлення, оскільки вона дає їм можливість потрапляти в такі ситуації, в яких від них вимагається використовувати і розвивати ті його види, котрі необхідні для покращення суспільних взаємовідносин, але які так часто не беруться до уваги нашими програмами з вивчення державної мови. Рольові ігри додають багатьом сором'язливим студентам впевненості в собі. Вони мають велику методичну цінність, оскільки проводити їх весело й цікаво як студентам, так і викладачам. Як тільки перші починають розуміти, що від них очікують, вони цілковито поринають у гру, використовуючи свою уяву і тим самим, насолоджуються цим процесом. Рольова гра розвиває здатність студента вільно володіти мовою, сприяє взаєморозумінню, підвищує мотивацію.

Ділові ігри також розвивають мовно-комунікативні уміння, адже методика їх виконання передбачає використання прийомів та навичок активних комунікацій, безконфліктного спілкування, ораторських навичок, мистецтва аргументації та використання невербальних сигналів. Застосування її у процесі навчання ставить перед студентами такі вимоги: організація ухвалення рішення в групі, розвиток активного слухання, ознайомлення з технікою і прийомами ведення бесіди, що сприяють розумінню співрозмовника, подоланню втрат інформації та психологічних бар'єрів у комунікації, оптимізації інформативності й конструктивності спілкування.

Метод «мозкового штурму» сприятиме реалізації етапу актуалізації опорних знань під час проведення обговорень конкретної теми в групі. Так, на етапі мотиваційної діяльності викладач може записати на дошці проблемне запитання, яке буде розглядатися, а потім викликати до неї студента, котрий протягом окресленого часу запише всі ідеї щодо розв'язання проблеми. Наступним етапом - є робота в парах. Учасникам пропонується відібрати найефективніші думки, котрі сприятимуть вирішенню проблеми. У цей час викладач уважно повинен вислухати всі ідеї студентів, простежити за правильністю та логічністю їх мовного оформлення, а потім, у процесі дискусії, обговорити моделі запропонованих студентами шляхів.

Ефективним є й використаний нами проблемно-пошуковий метод, котрий передбачав створення проблемних ситуацій та їх детальний аналіз, висловлювання припущень, зіставлення та перевірку доказів, формування висновків та узагальнень у процесі діалогу студента з викладачем. Посилують результативність цього методу й набуття студентами вмінь здійснювати фахових науковий аналіз окреслених та знайдених джерел, користування інформаційними ресурсами та не примітивне використання їх, а творче й осмислене опрацювання і детальний аналіз, котрий може бути перевіреним під час захисту картотеки опрацьованої літератури, аналізу сайтів та електронних ресурсів відповідно до потреб фахового спрямування, мети й предмету дослідження. У процесі застосування зазначених форм роботи, студенти не тільки зможуть поглибити свій рівень знань про мову, але й навчатися працювати з першоджерелами, порівнювати набуті відомості з наявними до цього часу, розвиватимуть уміння працювати з науковою літературою та формують здатність до дослідницького методу, котрий передбачає вироблення власної критичної позиції. Однак варто зосередити увагу викладача на тому, що під час опрацювання наукової літератури не повинна сформуватися думка про заперечення певного наукового

підходу, а слушним було б залучення студентів до активного діалогу в науковій сфері та його об'єктивного оцінювання.

Використання дискусійних методів сприятиме розвитку комунікативного потенціалу. Проведення заняття у формі дискусії передбачає дотримання чіткої системи послідовних операцій: узгодження теми зі студентами з метою виявлення їхнього інтересу до окресленої проблеми та поглиблення сфер зацікавлень у зазначеній сфері; розподіл завдань серед студентів; окреслення джерел, які можуть бути використані у процесі підготовки до заняття; добір наочного матеріалу та розробка презентацій за темою. У процесі залучення студентів до такого методу роботи передбачається, що вони матимуть можливість дівіше орієнтуватися в умовах спілкування; аргументовано захищати власну позицію; продумувати смислові зв'язки між частинами діалогу; уважно стежити як за власним, так і за мовленням співбесідників; правильно будувати промову та дотримуватися її складових відповідно до відведеного регламенту. Саме під час упровадження в навчальний процес дискусійних методів передбачається забезпечення моделювання конкретної поведінки, розвиток монологічного та діалогічного мовлення, обґрунтування власної позиції і здатність працювати з літературою, шляхом залучення до участі максимальної кількості учасників, що сприятиме розвитку зв'язного мовлення. У результаті проведення диспутів, дискусій відбуватиметься стимулювання висловлювань власних ідей; роз'яснення складних питань, які стоять у колі вирішення проблеми, забезпечення учасників потрібною інформацією, формування здатності робити висновки. Найкориснішими при цьому будуть відкриті питання, які потребують аргументованої відповіді, однак варто й підготувати індивідуальні питання, щоб залучити до кола дискутуючи малоактивних студентів, або ж узнати думку опонента. Завдання викладача при цьому - сформулювати проблему та контролювати процес її розв'язання. Орієнтовними темами дискусій можуть бути такі: «Роль засобів масової інформації у процесі розвитку мови», «Проблема двомовності в Україні», «Шляхи формування мовної компетентності», «Роль іншомовних слів у сучасному житті», «Нестандартизовані елементи в українській літературній мові (на прикладі мовлення студентів)», «Формування та походження економічної лексики в сучасній українській мові», «Роль фразеологізмів у ділових паперах», «Діалектичні особливості говірок певного регіону» та ін.

Не менш важливим етапом формування та захисту власних наукових досліджень студентів у процесі навчання є їх участь у круглих столах та конференціях. Саме тут розкривається можливість представити на розсуд компетентної комісії результати власних наукових досліджень, уміння працювати з літературою, формувати наукову проблему, досліджувати ступінь її вивченості та захищати, обраний ними, предмет дослідження. Однак при цьому викладач не повинен займати відстороненої функції, йому потрібно докласти максимум зусиль для того, щоб створити такі умови, котрі б сприяли саморозвитку особистості, самовдосконаленню, і завдяки цьому - студенти з об'єкта навчально-виховного процесу стали суб'єктами власних наукових здобутків, отримавши ґрунтовні знання та навички дослідницької роботи на основі максимальної розумової активності. Пропонуємо таку орієнтовну тематику круглих столів: «Вплив іншомовної лексики на формування мовної компетентності сучасної людини», «Роль Інтернет-ресурсів у процесі поглиблення мовознавчих аспектів», «Сучасні технології володіння державною мовою: проблеми та перспективи», «Людина і мова: залежність чи необхідність» та ін.). Виправдовуються практикою і наступні форми проведення дискусій; «форуми», «засідання суду», «засідання експертної групи» [5].

Таким чином, застосування дослідницького методу роботи зі студентами повинне змінити тактику роботи над вправами, сприяти зростанню гнучкості мислення, що дасть змогу швидше апробувати досліджуване положення та переорієнтуватися від однієї до іншої позиції під час виконання завдань. У студентів повинна сформуватися наполегливість у подоланні труднощів, а також збільшення інтересу до рідної мови.

Виправданим та прийнятним для розвитку практичних навичок майбутніх економістів є групове навчання, яке серед багатого різноманіття можливостей інтерактивних технологій забезпечує активну участь кожного учасника процесу пізнання до комунікативної взаємодії. При створенні навчальних груп викладу варто враховувати кількісний склад групи, обсяг інформації, в залежності від відведеного на це часу. Група в складі 3-5 осіб дає найкращі можливості досягти поставленої мети. Організувати її може як сам викладач, так і студент, однак слід особливо увагу приділити при цьому рівню знань студентів у кожній групі, психологічній атмосфері між учасниками, їх комунікабельності. З традиційними методами проведення занять можна поєднати такі групові форми: робота в парах, «акваріум», «карусель»; тематичні творчі групи «Синтез думок», «Займи позицію», «Мікрофон» [11]. Доцільним є й використання інтерактивних методів: «ПРЕС», «метод проєктів», «метод занурення», «метод інверсії» та ін. У результаті застосування групової діяльності у студентів повинна сформуватися комунікативна компетентність за рахунок активного слухання та розуміння співбесідника, зацікавленості в отриманій інформації, поповнення власного словникового запасу, управління темпом мовлення та емоційним фоном його представлення, уміння створювати власні висловлювання, відстоювати свою точку зору та вміло спростовувати контраргументи.

Сучасні можливості доступу до інформації створюють необмежене коло варіантів для удосконалення самостійної роботи та її активізації, за рахунок різних форм і методів навчання. Та ускладнюється процес правильної її організації відсутністю чіткого та єдиного обсягу самостійної роботи, і саме тому, кожен викладач тут повинен підбирати такі методи, котрі реально може виконати студент за кількість відведених для неї годин. Основні з них: проблемні та творчі завдання, дослідницька робота, реферати, розробка презентаційного матеріалу.

І все ж таки інтерактивні технології навчання забезпечують найкращий розвиток самостійної роботи студентів. Адже при цьому відбувається застосування «інформаційного компонента» [15] в її структурі, котрий реалізується через пошук та одержання професійно важливої інформації, аналіз та систематизацію останньої, використання одержаних матеріалів безпосередньо в інноваційній педагогічній діяльності та створення нової інформації [9] шляхом самостійної підготовки до наступної лекції за запропонованими питаннями, які будуть виноситися на обговорення, вивчення мовних першоджерел, конкретики періодів розвитку мови та розвитку стилів мовлення, дослідження особливостей мови сучасних часописів, творів різних стилів, вивчення мовознавчих аспектів на основі пам'яток старовини тощо.

Отже, впровадження в навчальний процес інтерактивних технологій та методів навчання сприяло підвищенню рівня ефективності проведення занять, набуттю комунікативних навичок та вмій, розвитку діалогічного мовлення студентів, формуванню здатності самостійно опрацьовувати матеріал та стверджувати або спростовувати результати власних науково-дослідницьких пошуків, сприяло розвитку аналітичного мислення, здатності ухвалювати рішення та пропонувати шляхи реалізації, необхідності аналізу й самооцінки власних можливостей. Та найважливішим моментом при цьому є обов'язкова системність застосування використаних методів, їх чітке врахування відповідно до структури навчально-виховного процесу. Саме в період євроінтеграції вищої освіти в контексті Болонського процесу варто забезпечити принцип наступності їх застосування, адже як показує практика досліджень початкової, середньої та старшої ланок загальноосвітньої школи вчителі активно залучають їх у навчальному процесі й пропонують на сторінках періодичних методичних видань комплексні розробки занять. А принцип системності та взаємодії середньої та вищих шкіл забезпечить легкість їх сприйняття студентами, розуміння методики їх реалізації та сприятиме спрощеному переходу від статусу «учень» до статусу «студент», що відповідно дасть можливість викладачам вузів ускладнювати можливості навчально-виховного процесу та застосовувати окреслені форми та методи роботи вже з урахуванням фахового спрямування, вимог щодо розвитку мовно-комунікативних умінь та відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня.

Перспективи подальших досліджень полягають у з'ясуванні впливу інтерактивних технологій на формування професійних потреб майбутнього фахівця економічного напрямку навчання та активну методичну розробку практичних шляхів реалізації кожного із можливих інтерактивних технологій та методів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабакіна О. Особливості змісту технологічної підготовки до використання активних методів навчання / О. Бабакіна, С. Беляєв // Гуманізація навчально-виховного процесу, зб. наук. праць. - Вип. LI. - Словянськ. — 2010. — С. 48-55.
2. Вараська Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади / Лариса Вараська, Людмила Кратасюк // Дивослово. - 2005. - №2. - С. 5- 19.
3. Демідов Д.В. Сутність технології організації навчального процесу у ВНЗ / Д.В. Демідов // Освіта Донбасу. - 2008. - № 1. - С. 48-54.
4. Добрянський І. Особливості, способи і прийоми організації активно-діалогічного навчання (з досвіду роботи) / І. Добрянський // Педагогіка і психологія. - 2007. - №1. - С. 47-54.
5. Завалевська О. В. Інтерактивні методи формування професійного самоусвідомлення майбутніх фахівців вищих технічних навчальних закладів / О. В. Завалевська // Наука і освіта : зб. наук, праць. - 2009. - №7. - С. 68-72.
6. Іванченко Є.А. Види навчання як тактичні складові системи інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів / Є.А. Іванченко // Наука і освіта. Науково-практичний журнал. - 2009. - №1-2. - С. 199-206.
7. Колток Л. Проблема інтенсифікації навчання як складник модернізації освіти / Л. Колток // Вища освіта. - 2007. - №1. - С. 75-81.

8. Підгурська В.Ю. Аналіз інноваційних методів формування мовнокомунікативних умінь студентів у процесі вивчення мови та методики її викладання у початкових класах / В. Ю. Підгурська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2009. - № 43. - С. 142-145.
9. Плахотнюк Н.П. Структурно-функціональний аналіз інноваційної педагогічної діяльності як цілісної системи / Н.П. Плахотнюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2008. - № 42. - С. 78-82.
10. Пультер С. До питання впровадження нових освітніх технологій у середній та вищій школі / Станіслав Пультер // Дивослово. — 2003. — № 3. — С. 2-4.
11. Сергієнко А. Основні аспекти організації групової навчальної діяльності школярів / Антоніна Сергієнко // Бібліотечка «Дивослова». - 2008. - №4. - С. 2- 11.
12. Солодюк Н.В. Інтерактивні методи навчання української мови: практичний аспект / Н.В. Солодюк // Освіта Донбасу. - 2008. - № 5-6. - С. 24-27.
13. Тарасова С.М. Формування у майбутніх менеджерів фінансово-економічного профілю готовності до управлінської діяльності: дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.04 / Тарасова Світлана Михайлівна. - Кіровоград. - 2006. - 232 с.
14. Токмань Г. Сучасні навчальні технології та методи викладання української літератури / Ганна Токмань // Дивослово. - 2002. - № 10. - С. 39-45.
15. Демиденко Т.М. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. - Черкаси, 2004. - 223 с.
16. Шпак І. Інновації, педагогічні технології та якість освіти в підготовці викладачів-економістів / І. Шпак // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук, праць. - Вип. LI. - Слов'янськ. - 2010. - С. 115-121.
17. Варазька Л., Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади / Лариса Варазька, Людмила Кратасюк // Дивослово. - 2005. - №2. - С.5- 19.
18. Демідов Д.В. Сутність технології організації навчального процесу у ВНЗ / Д.В. Демідов // Освіта Донбасу. - 2008. - № 1. - С. 48-54.
19. Добрянський І. Особливості, способи і прийоми організації активно-діалогічного навчання (з досвіду роботи) / І. Добрянський // Педагогіка і психологія. - 2007. - №1. - С. 47-54.
20. Завалевська О. В. Інтерактивні методи формування професійного самоусвідомлення майбутніх фахівців вищих технічних навчальних закладів / О. В. Завалевська // Наука і освіта : зб. наук, праць. - 2009. - №7. - С. 68-72.
21. Іванченко Є.А. Види навчання як тактичні складові системи інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів / Є.А. Іванченко // Наука і освіта. Науково-практичний журнал. - 2009. -№1-2. - С. 199-206.
22. Колток Л. Проблема інтенсифікації навчання як складник модернізації освіти / Л. Колток // Вища освіта. - 2007. - №1. - С. 75-81.
23. Підгурська В.Ю. Аналіз інноваційних методів формування мовнокомунікативних умінь студентів у процесі вивчення мови та методики її викладання у початкових класах / В. Ю. Підгурська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2009. - № 43. - С. 142-145.
24. Плахотнюк Н.П. Структурно-функціональний аналіз інноваційної педагогічної діяльності як цілісної системи / Н.П. Плахотнюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2008. - № 42. - С. 78-82.
25. Пультер С. До питання впровадження нових освітніх технологій у середній та вищій школі / Станіслав Пультер // Дивослово. - 2003. - № 3. - С. 2-4.
26. Сергієнко А. Основні аспекти організації групової навчальної діяльності школярів / Антоніна Сергієнко // Бібліотечка «Дивослова». - 2008. - №4. - С.2- 11.
27. Солодюк Н.В. Інтерактивні методи навчання української мови: практичний аспект / Н.В. Солодюк // Освіта Донбасу. - 2008. - № 5-6. - С. 24-27.
28. Тарасова С.М. Формування у майбутніх менеджерів фінансово-економічного профілю готовності до управлінської діяльності: дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.04 / Тарасова Світлана Михайлівна. - Кіровоград. - 2006. - 232 с.

29. Токмань Г. Сучасні навчальні технології та методи викладання української літератури / Ганна Токмань // Дивослово. - 2002. - № 10. - С. 39-45.
30. Демиденко Т.М. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. - Черкаси, 2004. - 223 с.
31. Шпак І. Інновації, педагогічні технології та якість освіти в підготовці викладачів-економістів / І. Шпак // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук, праць. - Вип. LI. - Слов'янськ. - 2010. - С. 115-121.

УДК 37.013.42

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Онипченко О.І., к. пед. н., доцент

Харківський гуманітарно-педагогічний інститут

У статті проаналізовані новітні форми діяльності сучасного волонтерського руху у сфері профорієнтаційної роботи, показані види роботи та цільові групи цього напрямку. Автором розглядаються інноваційні виховні засоби пропагування здорового способу життя учнівської та студентської молоді через форум-театр.

Ключові слова: волонтерський рух, профорієнтаційна діяльність, здоровий спосіб життя, форум-театр.

Онипченко О.И. ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ ВОЛОНТЕРСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ / Харьковский гуманитарно-педагогический институт, Украина.

В статье проанализированы новые формы деятельности современного волонтерского движения в сфере профориентационной работы, показаны виды работ и целевые группы этого направления. Автором рассматриваются инновационные воспитательные мероприятия по пропаганде здорового образа жизни ученической и студенческой молодежи.

Ключевые слова: волонтерское движение, профориентационная деятельность, здоровый образ жизни, форум-театр.

Onipchenko O.I. THE MODERN FORMS OF WORKS IN PRACTICAL WORK IN THE PROCESS OF PREPARING SOCIAL PEACOCKS WITH HELP OF VOLUNTEERS MOVEMENT / Kharkov humanistic-pedagogical institute, Ukraine.

This article deals with new spheres of activities of mordent volunteers movement in the professional-oriented work. The article throws light on the forms of work in this sphere. The author throws light on mordent forms which tell about healthy style of life throw pupil's life and students throw forum-theatre.

Key words: volunteers movement, professional-oriented work, healthy style of life throw pupil's life, forum-theatre.

Аналіз численних праць науковців з питань організації соціально-педагогічної діяльності засвідчує, що в Україні волонтерський рух серед молоді набув масового характеру в різних сферах суспільного життя, зокрема в освіті, охороні здоров'я, у соціальному захисті населення тощо. Виникнення та розповсюдження волонтерського руху є проявом глобалізаційних процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві. Люди прагнуть об'єднуватись та безкорисно працювати на благо конкретної особистості або громадськості в цілому. Проблеми сучасного суспільства – соціальне сирітство, безпритульність, дитяча проституція, алкоголізм, наркоманія тощо, зумовили необхідність підготовки та виховання особистісних якостей майбутніх фахівців соціальної сфери волонтерської діяльності.

В Україні волонтерський рух – одна з найефективніших форм роботи з різними категоріями клієнтів. Він є невичерпним джерелом набуття громадянської освіти, дає людині можливість реалізувати себе в служінні суспільству. Велика кількість громадських організацій поєднує молодих людей, які на добровільних засадах беруть участь у соціальних програмах щодо попередження негативних явищ у молодіжному середовищі та надання допомоги іншим в їх розвитку, соціальному становленні, інтеграції у суспільство тощо. Така діяльність потребує від добровольців не лише бажання та наявності вільного часу, а й певних знань з психології, соціальної педагогіки, соціології, медицини, юриспруденції тощо; волонтери повинні володіти навичками спілкування з різними прошарками населення, знайомитись із кращим, як вітчизняним, так і зарубіжним досвідом роботи.

Роль волонтерства в соціальній сфері визнана на державному рівні, що знаходить своє підтвердження в низці законодавчих документів, зокрема в Законах України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю»,